

Scott Harrison

fondator și CEO
charity: water

*O poveste
despre
mântuire,
compasiune
și misiunea
de a furniza
apă curată
lumii*

SETE

Traducere din engleză de
Louis Ulrich

Cuprins

PARTEA ÎNTÂI. Pur

1. Amorțit	11
2. Otravă	17
3. Familia	23
4. Devenind pur	31
5. Tobogan	41
6. „Pianul dezlânat, zdranga-zdranga, gunoi soft-rock american”	53
7. Lordul Scott Harrison	59
8. Căutarea	69
9. Capturat	77
10. Evadare	85
11. Caritate	95

PARTEA A DOUA. Concentrează-te pe speranță

12. O nouă zi	107
13. Pacientul numărul unu	119
14. Viața pe vas	127
15. Dor de casă	133
16. „Fapte, nu vorbe”	143
17. „Ei beau așa ceva?”	151
18. mercy	155
19. Mai bine să ceri	167
20. Ritmul Africii	175

21. Fără obligații	185
22. Nonprofit pentru începători	193
23. charity: water	201
24. Trei piloni	213
25. Adevărații credincioși	221
26. Vik	231
27. Născut în septembrie	239
28. Neatent	247
29. Mergând în gol	255

PARTEA A TREIA. Fapte, nu vorbe

30. Transparență radicală	267
31. Fă ceva!	281
32. Complet indisciplinat	293
33. Fă mai bine	303
34. Cadoul lui Rachel	313
35. Rufe murdare	325
36. Fără ca cineva să se uite peste umărul tău	335
37. Țineți-o tot așa	345
38. Toate clișeele sunt adevărate	357
39. Băiatul cu apa	371
40. The Spring	389
41. Cineva ca tine	399
Ești invitat	411
Mulțumiri	415

Partea | Pur
întâi

1 | Amorțit

NEW YORK CITY, TOAMNA 2003

A început în brațe și în picioare. Terminațiile nervoase mureau timp de 20 sau 30 de minute, ca și cum aș fi trezit un membru care dormea. Uneori îmi pierdeam sensibilitatea în degetele de la mâna dreaptă și apoi o pătură înțepătoare de amorțeală îmi acoperea încheietura și urca pe braț. Aș fi putut să-mi trag una cu ciocanul peste mână și tot nu simțeam nimic.

La început m-am gândit că trebuie să fie o explicație simplă, vreun nerv atins. Aveam 28 de ani, nu avusesem nicio boală gravă. Dar, când episoadele au devenit tot mai frecvente, m-am interesat de un neurolog în Manhattan și am făcut o programare.

Așezat în sala de așteptare mohorâtă, am răsfoit nervos o jumătate de duzină de reviste ferfenițite, sperând să mai aflu niște informații din lumea reală. Majoritatea erau proaste. Bombardamente la Istanbul, atacuri sinucigașe în Irak, moartea lui Johnny Cash.

O asistentă m-a chemat la ghișeu și mi-a dat să completez un teanc de hârtii. La nume, vârstă, înălțime și greutate a fost ușor – Scott Charles Harrison, 28 de ani, 1,85 metri și 77 de kilograme, mulțumită unei „diete” constante pe bază de Marlboro roșu –, dar lungă listă de întrebări despre stilul meu de viață n-a mai fost la fel de simplă. Trecând în revistă pachetul, mi-am dat seama că nu îndrăzneam să răspund cinstit, de

teamă ca doctorii să nu creadă că absolventul de colegiu prezentabil din fața lor era vreun soi de degenerat.

Fumați? (Două sau trei pachete pe zi. E prea mult?)

Consumați alcool? Câte băuturi pe zi? (Până la zece, dar încerc să nu le amestec. Favoritele mele în momentul de față, în ordine: șampanie, bere și vodcă cu Red Bull.)

Folosiți droguri recreaționale? Dacă da, cât de frecvent? (Păi, asta depinde de cât alcool am la bord. Cocaină, de două-trei ori pe săptămână; Ambien, să mă dreg după; MDMA, de câte ori îmi pică în mână.)

Oricine știa stilul meu de a-mi face de cap ar fi zis că nu era de mirare că ajunseseam până la urmă să am probleme de sănătate. Însă eu venisem aici pentru o radiografie și un diagnostic rapid, nu ca să-mi facă cineva morală. Și să mă fac praf în fiecare seară era, de fapt, *meseria* mea.

În ultimii zece ani urcasem treptele vieții de noapte din New York, devenind unul dintre promotorii cluburilor de top din oraș. În majoritatea nopților mă găseai la cea mai tare petrecere din oraș, stând la masa patronului alături de femei frumoase, bând șampanie scumpă (sau uneori împrășcând cu ea) și arătând ca tipul care are tot ce-și dorește. Și, pentru o vreme, chiar am avut.

Făceam în jur de 200 000 de dolari pe an, dar trăiam ca un milionar grație beneficiilor. Locul pe care-l numeam acasă era un apartament mare, de tip industrial, din centrul orașului, cu un mic pian cu coadă în sufragerie, un sistem stereo ultimul răcnet și o terasă privată pe acoperiș. Bacardi și Budweiser îmi plăteau fiecare 2 000 de dolari pe lună doar ca să fiu văzut bând în public produsele lor. La mână purtam un Rolex Oyster Perpetual, pe care îmi plăcea să-l etalez în fața fotografiilor de club, cu un rânjet de cunoscător. Ceasul fusese un cadou de la prietena mea de pe vremea aceea, un model danez în vârstă

de 19 ani a cărei față înfrumuseța copertele revistelor *Vogue* și *Elle*.

Nu trăisem mereu așa. Cu zece ani în urmă, când m-am mutat în oraș și am început să colecționez acești indicatori superficiali ai succesului, unul dintre primii mentori în viața de noapte mi-a spus: „Scott, tu ești prea drăguț. Dacă vrei să faci asta așa cum trebuie, trebuie să fii văzut în fiecare noapte, cheltuind bani, cu un model sexy la braț”.

Misiune îndeplinită. Dar undeva pe parcurs, din cauza monotoniei vieții de noapte – pileală, droguri, fete și de la capăt –, am ajuns să nu-mi mai găsesc liniștea. Voiam o schimbare și cu cât lucrurile rămâneau mai mult la fel, cu atât îmi trebuiau mai multă băutură, droguri și fete pentru a mă forța fizic și mental să mă prezint la muncă cu zâmbetul pe buze. Seamănă cu ceea ce a spus Hemingway despre faliment: s-a întâmplat treptat, apoi pe neașteptate. Pentru mine, „pe neașteptate” ar implica un pistol, o sticlă de scotch și un Mustang albastru-cobalt. Dar asta vine mai târziu.

În toamna lui 2003, timp de câteva săptămâni am îndurat o serie de teste medicale pentru a vedea care era cauza amorțelii mele. Tehnicienii mi-au scanat creierul și măduva spinării cu un aparat de RMN și cu un tomograf, căutând posibili vinovați: tumori, cheaguri de sânge, neregularități ale oaselor și țesuturilor. Doctorii mi-au pus senzori pe brațe și pe picioare, monitorizând activitatea electrică dinspre creier către mușchii și nervii mei. Asistentele m-au împuns cu ace, mi-au luat sânge și m-au pus să urinez în păhărele de plastic.

Dar, în final, toate testele mele au ieșit normale. N-au putut să găsească nimic în neregulă cu mine. Pur și simplu amorțeam.

— Să fie de la țigări? l-am întrebat pe partenerul meu de afaceri, Brantly Martin, în drum spre club, în timp ce mă chinuiam să deschid al treilea pachet de Marlboro roșu din ziua aia.

— De ce nu încerci să reduci la două pachete și s-o lași mai moale cu băutura? mi-a zis el.

Am glumit despre asta, dar, în sinea mea, aveam certitudinea că urma să mor de o boală îngrozitoare pe care doctorii și testele lor n-o descoperiseră. Obișnuiam să găsesc mereu ceva amuzant în chestiile nasale. Ba chiar i-am râs în față morții o dată. S-a întâmplat cu câțiva ani în urmă. Eram pe ecstasy și, încercând să-i atrag atenția unui prieten, am intrat, cu mâinile în față, prin ferestrele – înalte până-n tavan – ale unui corp al Universității din New York. Geamul s-a făcut țandări și o ploaie de cioburi mi-a căzut în cap, tăindu-mă pe față și pe mâini. În drum spre urgență, am umplut de sânge bancheta din spate a unui taxi, dar nu mă puteam opri din râs. Nu-mi păsa. La 25 de ani crezi că o să trăiești veșnic. Până într-o zi, când n-o mai faci.

Mai târziu în acea noapte, singur în apartamentul meu, am căutat pe Google „amorțeală”, încercând să-mi pun singur un diagnostic. Încercând să găsesc o soluție pe care doctorii n-o putuseră găsi. Acolo, printre sfaturile medicale generice, am fost surprins să văd un articol religios, cu un număr mare de vizualizări. Am dat clic pe link și m-am pierdut într-o predică despre amorțeala spirituală, despre cum conștiința cuiva se poate toci într-atât încât nu mai funcționează. Spre sfârșitul predicii, autorul întreba: „Ești împăcat cu Dumnezeu?”

În copilărie auzisem de sute de ori această întrebare pusă din amvon, însă acum m-a umplut de teroare existențială. M-am întrebat ce s-ar întâmpla dacă aș muri efectiv. Ar mai conta o copilărie plină de rugăciuni fierbinți înainte de culcare, de studiul Bibliei și de cântat în fanfara bisericii? Nu eram așa de sigur. Am închis computerul și m-am băgat în pat, simțind

furnicături în continuare în brațul drept, ca și cum ar fi fost o perniță în care erau înfipite o mie de ace.

Îmi răsuna în cap vocea îngrijorată a tatălui meu. „Vă rog să vă rugați pentru fiul nostru. Este rătăcit”, le spunea tata prietenilor săi la biserică.

Era adevărat. Când am plecat de acasă, la vârsta de 19 ani, am întors spatele credinței, virtuții și aproape oricărui alt lucru care conta cel mai mult pentru Chuck și Joan Harrison. Cu toate astea, am continuat să-mi sun părinții la câteva săptămâni. Mama mă întreba mereu despre viața mea spirituală. Tata mă întreba cum mergea afacerea cu viața de noapte, după care îmi spunea pilde din Biblie, încercând să-mi reaprindă interesul pentru credință. „Îhî,” spuneam eu, înainte să schimb subiectul. Așa au decurs conversațiile noastre timp de aproape zece ani. Dar acum, la 28 de ani, deși nu aș fi recunoscut-o niciodată față de tata, știam că trebuia să mă schimb.

„Măcar începe”, îmi ziceam. „Fă ceva diferit cu viața ta.”

Însă eram prea amorțit ca să fac vreo mișcare. Și ce aș putea să fac, oricum? Nu poți să renunți pur și simplu la viața de noapte și să devii doctor, avocat sau bancher de succes. Mă simțeam prins într-o fundătură.

Așa că, în fiecare noapte, mai trăgeam o linie de cocaină, îi pasam bancnota rulată altei fete drăguțe și îmi ziceam: „Eu nu sunt așa. Nu asta vreau să fiu. Nu așa m-am gândit că-mi voi petrece viața”.

MOORESTOWN, NJ, IANUARIE 1980

În 1980, în ziua de Anul Nou, mama s-a prăbușit în dormitorul ei, inconștientă. Eu aveam 4 ani și dormeam în camera mea, așa că nu-mi amintesc când tata a ridicat-o în picioare în timp ce ea și-a recăpătat pentru o scurtă vreme cunoștința, după care a leșinat din nou.

Avea să mai treacă un an până când părinții mei și-au dat seama ce se întâmpla cu ea, douăsprezece luni până când au aflat că un gaz invizibil se răspândea prin casa noastră colonială cu două etaje, jefuind corpul mamei de oxigen și vitalitate.

Expunerea îndelungată la un nivel scăzut de monoxid de carbon funcționează ca o picătură constantă de otravă, cu simptome atât de subtile încât doctorii o ratează întotdeauna. Pentru mama, efectele au apărut sub formă de greață, dureri de cap intense și mușchi care erau prea slabi ca să ridice o cană de cafea. Ea s-a gândit că avea gripă sau că era stresată după ce aranjase noua noastră casă.

Ne mutaserăm în Moorestown cu două luni în urmă, astfel încât tatăl meu, Chuck, manager de vânzări la o companie manufacturieră, să-și poată scurta naveta de o oră la douăzeci și două de minute. Casa gri și monotona nu a fost dragoste la prima vedere, dar părinților mei le-a plăcut că era într-o fundătură dintr-un cartier liniștit, cu străzi mărginite de copaci,

și că în capătul străzii era o școală primară respectată. Pragmatismul a avut câștig de cauză.

Mama mea, Joan, iubește ordinea. A vrut ca totul să fie gata la timp pentru Crăciun, așa că a petrecut săptămâni întregi în casa noastră poluată, despachetând, organizând și atârând tablouri pe pereți. Când a leșinat pe podea, tata l-a chemat pe vecinul nostru, doctorul Joe Winston. El a consultat-o pe mama și a programat o serie de vizite la un specialist în boli infecțioase și la un alergolog. Așa au descoperit că ea era ușor alergică la mușegai și la polen, dar nu au putut găsi nimic care să explice oboseala, febra musculară și amețea pe care le simțea. Ea a continuat să caute răspunsuri.

În sinea ei, mama se întreba dacă nu cumva era obosită din cauza faptului că trebuia să se țină după mine tot timpul. La urma urmei, de când am învățat să merg și să vorbesc, am fost un copil încăpățânat, curios, iute de picior, cu gura mare și o energie debordantă. Mama mai povestește și acum despre momentul în care m-a luat cu ea la brutărie și mi-am înfipt degetele într-o plăcintă cu fructe, să văd dacă era tot atât de bună la gust pe cât arăta. Și-a cerut scuze brutarului și a cumpărat plăcinta. Apoi ne-am dus la o librărie, unde am smuls paginile dintr-o carte pop-up. A cumpărat cartea. Următoarea oprire, un magazin de unelte, unde m-a salvat cu doar câteva secunde înainte să dărâm o drujbă de pe raft. Aia a fost ultima dată când m-a mai luat la cumpărături cu ea pentru o vreme.

Testele medicale au continuat toată primăvara, vara și toamnă. Însă, la începutul iernii, mama era tot bolnavă, ba chiar starea ei se agrava. Într-o zi, aproape că era să moară în timp ce-mi făcea un terci de ovăz pe aragaz. De fiecare dată când centrala termică din casă era aprinsă, inima ei o lua razna.

— Joan, tu pari să te simți mai bine când ești afară, i-a spus doctorul Winston, trecând în revistă un alt teanc de rezultate

neconcludente ale testelor. Mă întreb dacă nu e ceva *din interiorul* casei care te face să te simți rău.

Sugestia asta l-a determinat pe tata să se ducă la bibliotecă și să facă niște cercetări despre poluarea interioară. A sunat la Agenția pentru Protecția Mediului și a petrecut ore întregi vorbind cu experți despre azbest, formaldehidă, radon și alți poluanți casnici obișnuiți. A cerut companiei de gaz să inspecteze cazanul de încălzire, cuptorul și boilerul. Un expert în coșuri a venit și a examinat hornul șemineului. Dar tot ce a fost verificat era în regulă.

— Ce se întâmplă cu mine, Chuck? l-a întrebat disperată mama pe tata într-o seară. A trecut un an și mă simt tot mai rău. Sunt speriată.

Tata este un optimist incurabil și se străduiește să găsească soluții pentru orice problemă, dar nimic din ce a încercat n-a ajutat-o. În scurtă vreme, colegii lui de muncă au început să-și pună întrebări referitoare la boala ei.

— Unor femei nu le pică bine schimbarea, i-au spus ei. Probabil că-i supărată pe tine fiindcă a trebuit să se mute.

Un alt coleg a spus-o mai direct:

— Poate că totul e doar în capul ei.

Dacă îl întrebi pe tata ce l-a atras prima dată la mama, o să rânjească și-o să-ți spună: „Picioarele ei lungi”. În vara lui 1967, tata a ochit o fată drăguță într-o minijupă la o petrecere și s-a dus să se prezinte.

Mama a aruncat o privire către ofițerul naval brunet, în uniformă albă apretată, și a știut exact ce-și dorea. După câteva întâlniri, Joan Kleppinger a informat-o pe mama sa că întâlnise bărbatul cu care avea să se mărite. Chuck Harrison avea toate calitățile pe care ea le considera „absolut necesare” pentru un soț. Era ambițios, inteligent, educat, înalt și arătos. Simțul său al umorului, spunea ea, era un bonus.

La 24 de ani, mama doar ce-și luase masteratul în engleză. Era bună și grijulie, inteligentă, dar naivă, și o făceai ușor să rădă – genul de fată care rămâne virgină până în noaptea nunții. Tata avea 26 de ani, un fost ofițer naval, băutor și fumător înrăit, care, în timp ce făcea școala de afaceri, lucrase pe un distrugător lung de 120 de metri al Marinei Statelor Unite. Au ieșit împreună vreme de un an, petrecând Ziua Recunoștinței cu familia mamei și Crăciunul cu cea a tatei. În Ajunul Anului Nou, mama își alesese practic rochia de mireasă.

S-au căsătorit în luna august a anului următor, 1968, cu o slujbă ținută la lumina lumânărilor. Mama a mers la altar într-o rochie de mireasă simplă, braț la braț cu tatăl ei. „Marșul nupțial” al lui Mendelssohn a umplut capela. Muzica tradițională, urmată de jurăminte tradiționale.

— O iei pe această femeie să-ți fie soție iubitoare, să o iubești la bine și la rău, la bunăstare și la sărăcie, până când moartea vă va despărți? a întrebat preotul.

— Da, a spus tata, nedezipindu-și ochii de la mama – neștiind cât de intens avea să fie pus la încercare acest jurământ.

Șapte ani mai târziu, pe 7 septembrie 1975, am apărut eu și de atunci am fost trei. În noaptea în care m-am născut, tata nu s-a mulțumit să stea pe coridor – a stat lângă mama, privind monitorul fetal și dându-i indicații în timpul contracțiilor.

„Hai, acum...”, spunea el. „OK. Aproape c-ai reușit. Te-ai prins acum! Așa!” Asistentele l-au poreclit pe tata Howard Cosell al camerei de nașteri.

Până atunci, mama lucrase ca autor de reportaje și fotograf la un ziar din suburbiile Philadelphiei, dar nu era foarte sigură că voia să se întoarcă la muncă. În timp ce al doilea val de feminism mătura țara și revista *Time* dedica „femeilor americane” coperta rezervată pentru titlul de „Bărbatul Anului

1975”, mama a decis că asta nu era lupta ei. I-a spus tatei: „Slujbele pot să aștepte, copiii, nu”.

Privind albumele de fotografii ale familiei pot să spun că asta a fost cea mai fericită perioadă pentru ea. Mă ducea la grădina zoologică și la muzeul copiilor, în parcuri și la sindrofii de familie. Nu am amintiri la care să mă raportez, dar știu că aceștia au fost singurii ani din viața mea când mama a fost un părinte normal.

Cam pe când am împlinit 2 ani, tata a reluat legătura cu un vechi prieten care se căsătorise și trecuse la neoprotestantism. Ceva legat de cuplul ăsta (felul în care își trăiau viața, se iubeau și se respectau) a intrigat-o pe mama. A început să citească Biblia și să se roage mai des și l-a încurajat pe tata să participe la o lectură în grup a Bibliei care se ținea marți seara în casa acelui cuplu. Mai mult din curiozitate, el a fost de acord să meargă.

„Am putea crede că suntem oameni buni”, a spus liderul grupului într-o seară, „dar Biblia spune că faptele noastre bune sunt precum zdrențele. Fiecare dintre noi este păcătos. Vrem să ne conducem propriile vieți, noi să fim la cârmă. Nu vrem să ne spună cineva cum să trăim, mai ales Dumnezeu.”

În fiecare seară de marți, părinții mei se întorceau acasă puțin tulburați.

— Chuck, suntem noi oameni buni? întreba mama.

Stăteau în pat vorbind ore întregi despre păcatele lor: invidie, lăcomie, nerăbdare, egoism.

După nouă săptămâni de studiu al Bibliei, mama și tata au căzut în genunchi în dormitorul lor și și-au încredințat viețile lui Isus. Începând din ziua aceea, tata a încetat să mai înjure – un obicei greu de lepădat pentru un fost ofițer naval. Și-a scos, de asemenea, carnetul de cecuri și s-a confruntat cu ceva care-i stătuse pe conștiință. Cu câțiva ani în urmă cheltuisese

400 de dolari pe un cadou de nuntă la un magazin, dar proprietarii au pierdut cecul și el n-a fost încasat niciodată. De fiecare dată când tata își verifica acel carnet de cecuri, se simțea norocos. Dar integritatea era o parte importantă a vieții de creștin, așa că a scris un cec de 400 de dolari și l-a trimis magazinului împreună cu o notă explicativă.

Pentru mine, noua noastră viață creștină însemna că onestitatea, respectul și obediința erau acum norme sacre ale casei noastre. Am devenit imediat un obișnuit al școlii de duminică și mi-a plăcut la nebunie. Pastorul ne spunea tot felul de povești fantastice din Biblie (Arca lui Noe, David și Goliat, Iona și balena) și ne dădea personaje decupate din postav pe care le prindeam cu ace pe un panou de pânză. „Scott, vino-ncoace și pune balena în ocean”, spunea el. „Iar tu, Jill, poți să dai jos soarele și să pui în loc luna?”

Să fim acum o familie creștină – o familie care citea Biblia împreună, se ruga împreună și trăia în slujba lui Isus – însemna totul pentru părinții mei. Asta a inspirat mutarea în suburbanul Moorestown. Dacă am fi locuit mai aproape de locul în care lucra tata, ne-ar fi ajutat să facem ceva ce fac familiile creștine: să petrecem mai mult timp împreună.

Cerul era plin de nori negri în ziua în care ne-am parcat camioneta pe aleea din fața noii noastre case, dar ploaia nu s-a pornit. Fiecare piesă de mobilier părea să-și găsească locul, iar mama își imagina deja cum un strat de vopsea și niște amenajări exterioare aveau să înfrumusețeze casa. Aveam mari speranțe pentru noua noastră viață.